

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

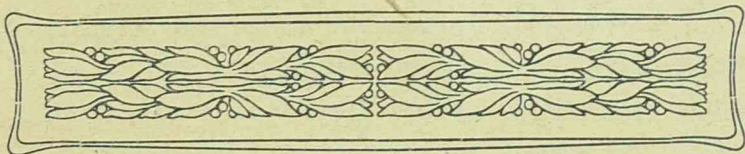
Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlköázásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

XI. évfolyam.

Szászsebes, 1907. Oktober 24.

43. szám.

Bölcs belátás

A legközelebb elmúlt napok egyikén pár sort tartalmazó levelezőlapot vettünk lapunk egyik régi és álhatatos hívétől, mely igaz örömet okozott szívünknek.

A pár sorból azt a nem várt s így annál kedvesebb hirt olvastuk ki, hogy Máramaros vármegye adatokat kért a területén működő m. kir. állami erdőhivataltól arra vonatkozólag, hogy milyen módon és eszközökkel lehetne az ott szolgálatban álló hatósági, kerületi és járási erdőőrök megélhetésiv viszonyait elviselhetőbbekké tenni.

Ismereres dolog, hogy eddig Máramaros vármegye is egyike volt azoknak, a melyekben az állami kezelésbe vett erdőknél, kopár és vízmosásos területek beerdősítésénél alkalmazott erdészeti altiszti személyzet a legnyomoruságosabb javadalmazásban részesült, sőt nagymértékben súlyosította helyzetüket még az, hogy a mindennapi kenyérre sem elegendő csekély fizetést sem kaphatták rendesen, hanem arra hónapokon át kellett várakozniok, mert az erdőbirtokosok nem fizették pontosan a személyzet javadalmazásából reájuk eső járandóságot s így az erdővédelmi alap időközönként teljesen kimerült. Erre a szo-

moru tényre egyébként ismételtén volt alkalmunk rámutatni lapunk hasábjain.

A máramarosi kartársakat nehezen sujtotta már javadalmazásuk csekély volta is, mert hiszen a háztartási cikkeket beszerezni s családjaikat a legszükségesebb holmival ellátni szinte a lehetlenséggel volt határos, elképzelhető tehát, hogy milyen keserves volt az életük olyan időszakokban, midőn jól megérdemelt fizetéseikhez hónapokon át nem juthattak.

Az évek óta uralkodó s még mindig növekedőben lévő drágaság mellett akkor is nehéz az élet, midőn háziszükségleteinket készpénzen, azonnal való fizetés mellett szerezzük, mely alkalomnál módunkban van talán a felcsigázott árból valami keveset lealkudni, sokkal nehezebb azonban a megélhetésünk olyan esetben, midőn hitelre vagyunk kénytelenek szorulni, mert ilyenkor teljesen ki vagyunk szolgáltatva a hitelező eladó kénye-kedvének s gyakran a leghitványabb portékáért is olyan árakat kell elfogadnunk és később meg is fizetnünk, a melyeken készpénzvásárlás mellett sokkal jobb s mégis jóval olcsóbb árukat szerezhetnénk.

Ilyen szomorú helyzetben voltak évek óta máramarosszigeti kartártsak s vannak még ma is és hiába való volt minden panaszkodás, bajukon senki sem sietett segíteni. Most — úgy látszik — az általános nyomoruság esetén, mikor alig van olyan ember az országban, a ki nem panaszkodnék, a fölöttes hatóságok figyelme ráterelődött az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott

erdészeti altisztekre is. Hinni akarjuk, hogy a vármegye figyelmét vagy az ottani állami m. kir. erdőhivatal maga, vagy pedig a királyi erdőfelügyelőség terelte rá ezekre a sokat szenvedett s mégis mindig hűséges és buzgó szolgálókra, kik helyüket még a legnagyobb nyomoruság közepette is derekasan betöltötték s valóban rászolgáltak arra, hogy végre valahára elvegyék hasznos szolgálataik jutalmát.

Arról, hogy vajjon a m. kir. állami erdőhivatal vagy annak egyes közegei megfeleltek-e már és mennyiben, nincsen tudomásunk, nincsen azonban semmi okunk sem kételkedni abban, hogy nem csak hűséges képét fogják feltárni személyzetük mostani nyomoruságos helyzetének, hanem ennek olyan forma megjavítását fogják javasolni, mely nem időleges mely csak ideig-óráig segít, hanem olyat, a mely gyökeres változást fog eredményezni.

Sok és szép reményt fűztek az állami kezelésben vett erdőknél alkalmazásban álló kartársak ahhoz a mozgalomhoz, a melyet az elmúlt év elején Sticz László veszprémi járási erdőőr indított s a melyhez a többi kartársak jó nagy része csatlakozván, annak eredményképen emlékiratot terjesztettek a földmívelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága elé, föltárván abban minden ügyüket, bajukat, tarthatatlan, nyomoruságos helyzetüket s kérték annak megjavítását és türethetővé tételét. Mi a magunk részéről nem sok reményt fűztünk akkor a mozgalomhoz s kevés eredményt vártunk az emlékirattól is, mi-

nek ismételten kifejezést is adtunk lapunk hasábjain s ime, ugylátszik kételkedésünknek volt alapja, mert az emlékirat már egy évet meghaladó idő óta van a ministeriumnál, de arról, hogy ébből kifolyólag a járási kartársak helyzetének javítása érdekében bármi is történt volna, nincs tudomásunk.

Most — a midőn úgy látszik — egyes vármegyék maguk igyekeznek a területükön működő járási erdészeti altisztek helyzetén segíteni s ez is lenne tulajdonkép legalább egyelőre a legheylesebb megoldása ennek a nagyon égető és halasztást nem tűrhető kérdésnek, mert ismerv az állam elég súlyos pénzügyi viszonyait és azt a számlálhatatlan igényt, mely ezektől kielégítést vár, nyilván hosszú idő fog még eltelni addig, a míg az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazásban álló védő személyzet javadalmazási viszonyai az állam részéről véglegesen rendezhetők lesznek.

A vármegyék vezető férfiai jól ismerik a megélhetési viszonyokat törvényhatóságaik területén, ismerik az erdőbirtokok jövedelmezőségét és tudják azt, hogy mely határig képesek azok az örzési költségeket fedezni s ismerik végül a járási erdőőrök szolgálatának nehéz voltát és azt, hogy a mai javadalmazásuk nem csak hogy ezzel arányban nem áll, de a tisztességes megélhetéshez sem elegendő. Mindezek ismerete mellett végre is nem zárkozhatnak el az elől, hogy járási erdőőreink szolgálati és javadalmazási viszonyaira vonatkozólag már szinte egy év-

TÁRCZA

Élet-halálharc a tizedikkel.

[„A Vadász-lap”-nak írta: József főherceg.]

(Folytatás.)

Sógorom a Ploszki-ban harmadszor volt leesen, de bizony medve nem jött; egy farkast sebzett, mely sajnos, nem került meg. Kijelentette, hogy megunta mindég a dögnél ülni és nem látni medvét, délután ő cserkészni szeretne. Abban állapottunk meg, hogy ő Szkurtulba megy, Libits a Nagyplestyanecbe s én a Scserbilovába.

Két órákor lóháton indultunk, kiki a maga irányában. A gányai patak torkolatát elhagyva, ismeretlen

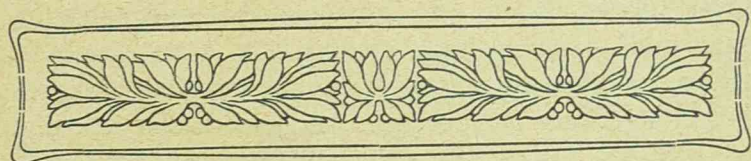
vidékre jutottam. Meredeken föl-le vezet az ösvény, iszonyatos meredek, mély, alámosott partok fölött kanyarogva; nyugodtan lépdelve haladnak lovacskáink, nem véve tekintetbe a veszélyt, mely minden lépésnél fenyeget. Nem mondhatnám, hogy jól éreztem volna magamat a nyeregben, mindig bizalmatlanul kacsingatla a mélységben zugó Krajnarika sziklás vad medrébe.

Többnyire ős bükkösben vezetett utunk s én nézem, bámulom a természet szépségét, a növényzet bñjaságát, a váltakozó színpompát. Vérpiros rózsaszín, sárga, sötétzöld, halványzöld lombokon játszadoz a napsugara, s oly meglepően szép képet tár elém, hogy szótlanul gyönyörködve ülök a nyeregben. Nem sötétbarna holt lomb van a földön, mint másutt bükkösökben szokott lenni, hanem csupa élet, csupa növény, páfrány, kék gentiana, lapu és tudja a jó ég milyen virágok.

— Méltóztassék itt leszállni, innét gyalog megyünk, — szólta Pista, s én fölriadok ábrándozásaimból. Még néhány perc hiányzik félnégyre. Nagyon is ko-

tized előtt megalkotott s a változott viszonyoknak meg nem felelő szabályrendeleteiket revízió alá véve, orvosolják a tapasztalt bajokat.

Örömmel üdvözljük tehát Máramaros vármegye közönságát mely megtette a kezdeményező lépéseket s reméljük, hogy nem fog csak ézeznél megmaradni, hanem a szükséges adatok birtokába alaposan megváltoztatja hűséges alkalmazotjainak helyzetét megadván nekik a tisztességes megélhetés módját, ezzel némileg kárpótolja az eddigi szenvedésekért.

A harkályok erdészeti jelentősége.

Természetbarátok, erdészt, vadászt egyaránt érdekel ez a kényes ügy, melynek vitásakor az erdész az ornithologussal rendszeren szembekerül, mert tényleg utóbbinak is és amannak is van oly igaza a lényegre nézve, mely elvitathatónak nem tart — és mégis ott állunk az egész »harkálykérdéssel«, hogy az még ma sincs megoldva, illetőleg a kétségtelen valóság világitásába helyezve, noha már egész világirodalma van. A teljes világosság tehát a mai napig késik és nincs is kilátás, hogy egyhamar kiderüljön már csak azért sem, mert a kultúra fejlődésével, mely változtató befolyásokat szül, s az ezzel kapcsolatosan tökéletesbülő erdőgazdasági viszonyokkal: a harkályok jelentősége is változik, más és más lesz. Hogy mily irányban, az maja végleges kialakuláskor fog eldőlni, — és akkor alighanem az erdészeknek lesz igaza abban, hogy a szárnyas ácsok munkája sokkal kevesebb méltánylást

érdemel és sokkal inkább az erdő kárára van, mintsem az ornithologusok tantételei rendszerint tanítják; s ekkor eljutunk Altum-nak ama rég konstatált igazmondásához, hogy a harkályok legfőleg csak esztétikai szempontból érdemeinek kimélete.

Nem akarok tárgyalásomnak elején, a lényegét illetőleg a dolog elébe vágni, csak azt jegyzem meg mindjárt eleve a bírálat érdekéből, hogy azok a vétkek, melyeket az erdész a harkályoknak tulajdonít s melyeket a madarászok egy része tagadásba vesz: idővel, az erdőgazdaság fokozatos tökéletesbedése folytán, kétségkívül öregbedni fognak — ítélve azon tapasztalatból, hogy a fejlett erdőgazdaságokban az a haszon (?), mit némely rovarok pusztítása által okoznak, máris erősen megesőkent s favágó működésük azon oknál fogva, hogy az egészséges fás területeken élelemhez nehezen juthatnak, esztétikai szempontból is elítélendő lesz a mellett, hogy a fákra is káros hatással van, mert a honnét az élelmet nyújtó régi korhatag és odvas fák eltűnnek, ott a harkály csakis esztétikátlan munkát végezhet és káros hatású rongálást okoz a fákon. Mert nem igaz ám az, hogy a famászásra, a fák ácsolására, furkálására, faragására rendelt harkályok a viszonyokhoz alkalmazkodni képesek lennének, mert hisz itt természetes rendeltetésről van szó, s nem az individualitásról függő akaratról. Egy oly állatfajnál, melynek egész lénye testileg-lelkileg az erdőhöz, a fához van kötve, mely nélkül meg nem élhet s ennél fogva más körülményekhez való alkalmazkodása is kizárt, s mivel életfoglalkozása s szorosan erre prédestinált lénye rendeltetéshez fűződik a természet megszámlálhatatlan irányu gondoskodása következtében: az erre szolgáló viszonyok megszűntével — természet rendjéhez képest — léte is feleslegessé válik, mert szükségessége megszűnik. Ennélfogva kétségtelen, hogy a modern erdészet mindinkább való haladásával napról napra közelebb érkezik mindenbizonytal a harkályok felesle-

rán van a szarvascsékészetre, de mindegy, még ugyanis vagy másfélórai mászásunk lesz a felső cserkész-utig. Megtöltöm 11. mm-es Schönausermet s hárman indulunk, elől én, utánam Policsek, kit néhány lépésre követ vadászom. Elvittem magammal öt ma, hogy lásson egy máramarosi cserkészet, hiszen ilyen hegyeket Békés-megyében, a hol született és élt — nem is álmódott.

Egy hosszú törzsön haladtunk át a Krajnarikán és tul az összekötő cserkészuton megkezdtek a mászást éppen a ploszki-i sűrűséggel szemben. Minden kis tisztásra odaképzelttem egy hatalmas 20-ast, mily szép volna, mily pompás lövés volna. Tán 5 percig mentünk, midőn egy iszonyatosan sűrű bükkfiatalosba értünk. Egy lépésnél tovább nem látni befelé, előttünk az alig egy méter széles ösvényen volna itt csak ki-lövés, de ide ugyan gyors lövő kellene, hogy azon átugró vadat el tudja ejteni. Balra meredeken le, jobbra meredeken föl, huzódik a part, az ösvény egyenest metszi a partot és tán 50 métert vízszintes irány-

ban tesz meg kanyarulat nélkül. Alig haladtunk e helyen 10—15 lépést, midőn halk csörtetést véltem hallani fölöttünk a partban. — »Nyest vagy róka«, — szólék halkán Policseknek. Egyenest felénk tart lefelé és erősödik a hang, hallom a lépteket, a mint ügetve közeledik valami, de nem ám róka, hanem talán »disznó«. — Fegyveremhez nyulok, miközben zörög a sűrű s pattognak a száraz ágak; ... sétapálcámat a bal karomra akasztom, de minthogy akadályoz, leveszem s magam elé tűzöm a földbe. Egy pillanatnyi csend! De rá hamarosan megduplázódik a zaj s én sejtve, hogy kive. lesz dolgunk, lekapom fegyveremet, a záró csapot kinyitom s arcomhoz emelem lövésre készen. — »Vigyázní, nagy medve!« — szólta Pista, fegyverét lövésre készen tartva; a tizenharmadik mely csövem elé kerül, a tizedik, ha sikerül, — gondolom és az irányzékot gondosan nézve várom őt. Valami nagy sötét alak tűnik szemembe a sűrűben, egyenest felénk tart, de a sok ág miatt bizonytalan lévén a lövés, föl-felé szemben 10 lépésnyi távolból csak akkor lőnék

gességének ideje is és egyszer csak eltűnik az utolsó szárnyas ács is erdeinkből. Hogy pedig addig még sok helytelen kopogtatásokat és favagdálásokat, furkálásokat okoznak az erdész nem csekély bosszuságára, az bizonyos,

Egyébiránt, hogy micsoda értékük van a harkályoknak táplálkozásukból kifolyólag, az erdőgazdaság szempontjából — és hogy mechanikai működésükkel használnak-e, avagy kárt okoznak; azt a nyilvánított újabb nézetek szerint fogjuk egy kissé részletezni, e tekintetben főleg Altum B. dr. eberswaldei erdészeti akadémiai tanár » *Unsere Spechte und ihre forstliche Bedeutung* (Berlin 1878. 1—90. l.) » című iratában közölt adatokra fektetve főleg súlyt.

Ennek a munkának a megjelenése foradalmat idézett elő annak idején úgy az erdészek, mint a madarászok körében és sok elterjedt és szankcionált nézet ingott meg s szállott le Altum munkája folytán a harkályok károosságának rovására. Régebben ugyanis az erdő szárnyas ácsainak csak mechanikai kihágásokat tulajdonítottak, másrészt azonban erdész és madarász egyértelműen megegyezett abban, hogy a harkályok nemcsak, hogy egyik hasznos közegei, de igazi védelmezői is az erdőnek a tömérdek farontó, erdészetileg felette káros rovarok pusztítása következtében. Altum vizsgálatai és tanulmányai mindezeknek egyenesen ellene szólnak, állítván, hogy a harkályok életműködése gazdaságilag véve nemcsak hogy hasznot nem hajt, hanem agrárius szempontból határozottan sokkal károsabb mint haszonhajtó. Továbbá ugyancsak Altum szerint a harkályok a legtöbb, erdészetileg nagyfontosságú káros rovar pusztítását nem akadályozzák meg, noha egyes idetartozókat megtámadnak ugyan, de anélkül, hogy a csapást csirájában elfojthatnák, amennyiben rendesen oly későn lépnek közbe, mikor már a végleg elhatalmasodott rovarkárt ellensúlyozni képtelenek.

ha tudom, hogy homlokodon találok el a medvét. Óvatosan kidugja fejét s hegyezi két kis fülét, bal lábát fölemeli s kilép az ösvényre. 7—8 lépés, nem több a távolság; nins időm fejét megcélozni, mert észrevett fölborzolta szőrét, mérgesen vigyorgatja hatalmas sárgás fogait s vissza fölfelé ugrik morogva. Ebben a pillanatban dördül el lövésem. Jobb lapockáját céloztam meg. Egy fájdalmas bömbölés, mely idegrázó ordításba megy át, s a medve rám ugorva előttem a légben jelenik meg, csak éppen hogy az ismétléssel valahogy tudtam végezni s második golyóm szügyébe furódik, mire ő lábaimnál, alig egy félméterre töllem összeroskad; repetálok, de hogy löhessek, egy lépést hátrálok s Pista elibém ugrik, céloz a fölkelő medvére, ... csitt, visszalép megbotlik, hanyat esik s második lövése szól. A medve ráugrik; érzem, hogy minden idegem és izmom a végsőig megvan feszülve, de ... nehogy Pistát lőjsem agyon, letérdelek s két utolsó töltésemet kilövöm, egyiket a medve fejére, másikat szügyére. A fenevad mind dühösebben bömböl és rám veti magát Pistán átugorva. Fölugrok s eszeveszetten rohanok, hogy időm legyen egy töltényt legalább puskámba tolni. De a mackó utol érve, enem s első lábával leakarván ütni, kevéssé fölemelkedik; én ezt félszemmel látva, egy nagyot ugrok, úgy, hogy csak nadrágomat surolta a hatalmas ütés, egyben hanyat félre vágom magam, s a fegyver csövét a medve felé fordítva, a závarzatot becsapva: célzás nélkül el-sütöm puskámat. Alig egy arassznyira volt fegyverem torkolata a medve vállától s így lövésem szivan találta, összerogyik s lábmrá esik, s míg dögszagu lehetőségét érzem és késemet kibontom és belédöföm, — kimulik; az én homlokomon pedig egyszerre kiüt a hideg verejték. ... Fölkelek, de bizony nehezen, mert most érzem csak, hogy mily közel állottunk a végsőhöz. Térdeim majd összebicsakanak, annyira remegnek: — »nincs baja Pista?« — kérdezém; de látom, hogy nincs, csak arca fehér, mint a kimeszelt fal, szintugy Szücs-é, az alföldi fiué, kinek tán a legrosszabb álma sem volt ilyen! Ő ugyan nem vett részt a csatában, csak annyi-

Altum körülbelül 40-re teszi azon rovarfajok számát, melyeket a harkályok kétségtelenül megesznek ugyan, de ezáltal hasznót nem hajtának, mert azoknak a rovarfajoknak semminemű erdészeti jelentősége nincsen. Tehát Altum a harkályokat táplálkozásuk révén nem számította az erdészetileg hasznos madarak sorába, amiben egyébiránt korán sem áll egyedül, amennyiben régebben több ornithologus firtatta és a harkályok hátrányára döntötte el ezt a kérdést. Persze az ellenlábások sem hiányoztak a madarászok közül, kik meg amaz ellenállás mellett törtek lándzsát, hogy igenis, van a harkályok táplálkozásának méltánylandó haszna a farontó s egyáltalában az erdei rovarok pusztítása folytán, Ámde erre Altum-mal együtt az erdészek mint a közvetlenebb megfigyelők, azzal a ríposztal vágta vissza a harkályérdemnek leszállítása végett, hogy táplálékuk megszerzése közben a fákat e madarak össze-vissza vagdalják, sértegetik, furkálják, tehát azok értékét nemcsak hogy csökkentik, tárgyi egyéniségét esztétikailag megcsufolják mechanikai működésük folytán, hanem gyakran a munkába vett fát végleg meg is ölik.

A harkályoknak mechanikai működése mindenestre igen fontos gazdasági jelentőségük elbírálása szempontjából; miért is a harkályok ez irányban való tevékenységére nemcsak Altum, de az erdészek is általában nagy súlyt helyeznek s azt bizony nem valami rózsaszínű szemüvegen át tekintik.

Tényleg a harkályok erőműtani működése sokkal fontosabb a harkálykérdésben, mintsem azon könnyedén átsiklani és körmönfont magyarázatásokkal okadatolva jelentőségében leszállítani lehetne, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a teljesen egészséges, fiatal, simatörzsű fákat is megtámadják e madarak, a mi Altum tapasztalása szerint korántsem jóindulatu törekedés. mint inkább rovarok után való meddő kutatgatási vágy, a mellyel a szárnyas ácsok nemcsak esztéti-

kai, hanem a legtöbbször anyagi kárt is okoznak.

A mi a hibátlan fiatal fának a harkályok által való megtámadtatását illeti E. F. Homeger és Boden azt hiszik, hogy nem rovarok keresgélgetése végett, hanem abból a célból történik ez, hogy a harkályok a fák friss nedvét szívják, iszszák; — mint fentebb említettem azonban, Altum más nézetnek ad kifejezést erre nézve és hozzá teszi, hogy a »meddő kutatgatás«-t illetőleg onnan következett ez, hogy a harkályok ilyenkor mindig bizonyos feltűnő, egyes vagy kisebb csoportokban álló egészséges fákra szoktak szállani, talán a fa kérge által ingereltetve, mely kihívja kíváncsiságukat. Ezt illetőleg Marshall is hasonló nézetének ad kifejezést.

A mi már most a harkályok mechanikai működését illetőleg a további vádakat illeti, részletesebben felsorolva, azok a következők:

a) Minthogy élelmük nagyobb részét a fa magában rejt, annak keresgélgetése, illetve szorgosabb kutatása közben (mert ez megint más): összevissza vagdalják, vésik a fatörzseket s ekközben egész forgácsokat hasogatnak ki, úgy hogy ebből néha egész halmaz támad a megtámadott fa alatt; és nem csupán, hogy a pudvás törzseket, illetőleg rovaroktól lepott kivénült, beteg fákat bántalmazza így, hanem mint már említve volt, a fiatal és egészséges fákat is.

b) A harkályok csakis önkészítette; vagyis saját magut által csőrükkel kivésott üregekben költenek és e célból igen sok fát megrongálnak, mivel előbb mindig több fán tesznek próbafurkálásokat, amíg végre egynél, céljukra a legalkalmasabbnál megállapodva, ácsmunkájukat befejezik. Csakhogy a míg megtalálják így az »igazit«, sak fa megrongálásába kerül az, — és mivel nemcsak korhatag, beteg, hanem egészséges fákat is választanak fészkelésre: próbafurkálásaikkal, rongáló működésükkel annál kiterjedtebb mérvű kártékonysággal hatnak.

pan, hogy mikor látta, hogy én futok, ő is futott, mint-ha puskából lőtték volna. De mit is csináljon fegyver nélkül?! — »Csunya egy lakoma volt:« — sóhajt, — »Hála Istennek hogy így végződött. Legalább most tudod, hogy mi a medve!« — felelek. Szép kifejtett, 3—4 éves fekete medve, feje barnás, óriás karmai és fogai vannak. Két első és negyedik, ötödik lövésem halálos, egész belseje széjjel van roncsolva, harmadik lövésem fejét horzsolta. Policsek sima csőből tett lövése is talált. — Szomorúan mutatja express patronját, hogy nem tehet ő róla, hiszen csak a gyutacs volt rossz. Derék fiu, ki már egyszer összemarcangoltatott egy anyamedve által s mégis bátran védelmemre kelt ma! — »Semmiházi!« csak annyit mondott, mikor a mackót megvetéstelin megnézte.

Még fölmásztunk egynehány gerincre, de bizony nem sokat figyeltem, mert folyton lelkem előtt volt a medve csunya képe, midőn Policsekre ugrott. Nem egyhamar tett valami ilyen mély benyomást rám. Még ma is, ha rágondolok, borsózik a hátam és mintha

c) A harkályok nemcsak fészkelési célra, hanem hálólhelyül is kifurt üregeket ácsolnak maguknak.

d) Mechanikai rongálásaikban nemcsak az erdőre szorítkoznak, hanem bizonyos tárgyakra is kiterjesztik azt rovarkutatás szempontjából, így a kaptároknak és méheseknek is ártalmára vannak — bár inkább csak kivételes esetben, továbbá megrongálják a deszkaházakat, ablakfákat, padokat, kerítéseket sőt a táviróoszlopokat is.

e) A harkályoknak a magfogyasztás is terhére irandó, a mennyiben az erdésznek vetőmagtermését (különösen a szurkosfenyő magvait) is pusztítják.

Lakatos Károly.

(Folyt. köv.)

Hasznos tudnivalók.

A vadgesztenye mint takarmány.

Ha a vadgesztenyét keményítőgyárak jól fizetik (nagy kínálat esetén erre persze nem lehet számítani), úgy természetesen célszerű azt áruba bocsájtani. Magpergető és keményítő gyárak ez anyagot nem egyféleképp vásárolván, el kell készülnie lenni, hogy az előbbi, mert rendszerint maga szüretelteti le, kevesebbet, az utóbbi többet fizet.

El nem adhatás, vagy potom árkinálat esetén természetesen igyekezni kell azt másképp értékesíteni. Ilyen értékesítés a főletetés.

még előttem volna a bömbölő szörnyeteg hátranyomott kis füleivel, a mint óriási fogait mutatja s minden ugrásnál kész hátulsó lábaira állani. Az egész csata tán egy percig sem tartott s a medve összesen csak 5—6 ugrást tett. Különösen egy érzés és helyzet volt, melyben önkénytelenül a halál veszedelem tudatában, a legnagyobb nyugalmat érzem magamban s minden idegem s izmom úgy megvolt feszülve, mintha erős villany áram futna végig a testemen.

Sógorom másnap lőtt egy szürke nőtény medvét, azután átköltöztünk a Szerednarika völgyébe Lászlóréti tanyámra.

(Folytatása következik.)

A vadgesztenye valami 8% légegytartalmu és 60—70% lényegmentes tápláló anyagot tartalmazván, nem megvetendő tápszer állatok számára, de nagy csersav tartalma s így keserű íze miatt némi nehézséggel jár etetése de rendszerint sikerül ahhoz az állatokat hozzászoktatni.

A kecske mellett kivált a juhoknak adagolható a nyers, zuzott vadgesztenye, de jól elviseli és kihasználja azt minden emlős, sőt a szárnyas házi állat is. Egy élemedett juhnak adható ebből egy napra 1 kg. szecskázott, szálas takarmánnyal keverten, vemhes anyáknak azonban $\frac{1}{2}$ kg.-nál többet nyújtani nem tanácsos. Hasonló keverék formájában hizómarhának föl 10-ig, tejelőnek 3—5 kg. adható. A ló nehezen szokja meg, de 3 kg. mennyiségben, ugyancsak keverék alakban jól kihasználja, kivált ha nyugati vérű gazdasági igás állat. Sertések is jól fogyasztják a vadgesztenyét, kivált ha száraz dara, vagy aztán áztatással puhított formában nyújtjuk. Ezeknek adni lehet, szintén egyébvel keverve, $\frac{1}{2}$ — 1 kg.-ot.

Ha frissiben, pl. a nagyobb termés, fel nem használható, napon való jó kiszáritás után, mint a burgonya tartható el még veremben is.

Egészen száraz vadgesztenyét feltakarmányozás előtt, önként érthetőleg, meg kell darálni, vagy áztatva fel kell puhítani. Kenyérsütés után a kemencében meg is pörköltethető a vadgesztenye s ekkor, dara alakban, még növendék állatoknál is adható, természetesen a fejlettségnek megfelelő kisebb $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ mennyiségben.

Sertések étvágytalansága.

Sertéseinknél, de különösen hizóinknál az étvágytalanság gyakori jelenség s annak különféle okai lehetnek, melyek közül legközönségesebb, hogy az állatok vagy tulságosan sokat ettek, vagy pedig vigyázatlanságból nagyon meleg ételt kaptak. Gyakran megesik azonban, hogy az állatok, egy-egy takarmányra ráunnak. Ezt a bajt nagyon könnyen felismerhetjük azáltal, ha más eledellel kínáljuk őket és azt szívesen elfogadják, bár néha nem azonnal, mert megtörténik, hogy a sok egynemű eledeltől annyira megcsömörlöttek, miként pár napon át egyáltalán semmihez sem nyulnak. Ha az állatok étvágytalanságuk alkalmával nagyon sokat turkálnak az alomban, akkor ez arra mutat, hogy tulságosan sok bennük a gyomorsav és ilyenkor legalkalmasabb

számukra a borsó nagyságu darabokra felapritott kőszén, melyet legkedvesebb eledelük közé kell vegyíteniük vagy erőszakosan s ételneművel gom-bocá gyurtan adjuk be nekik. Használ továbbá a vizükbe kevert kréapor, némi nyers árpa vagy zab mellett. Mindenféle más mesterkélkedés csak ártalmára szolgál az állatnak is, meg a gazdának is. Ha 4—5 nap alatt szén és kréapor nem használtak, le kell az állatot szurni, különben úgy lesóványodik, hogy hosszú időbe és sok pénzbe kerülne újból való felhizlalása.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az indiai vadállatok áldozatai. Európai ember előtt szinte hihetetlennek tetszik, hogy Indiában hány ember esik évenként áldozatul a vadállatoknak. Az angol kormány pontos statisztikát szokott erről összeállítani és az 1906-iki pusztítás adatai a következők: Mérges kígyó marása következtében 22.854 ember halt meg, a ragadozóknak pedig 2084 ember esett áldozatul. A farkasok 178 embert faltak fel, az elefántok 18 embert gázoltak agyon, a többi a tigrisek ölték meg. Az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint tavaly, mert óriási árvizek voltak és a vadállatok emiatt az emberlakta vidékek közelébe szorultak.

A tenger eredete. Földünk felületének háromnegyed részét borítja, a melynek összes vízmennyisége több mint három millió köbméter. Rettenetes víztömeg ez s joggal viseli az ocean félelmes nevét. A tudósok a tenger eredetének magyarázásában azon az alapon indultak ki, hogy a tenger vizesés. A tenger vize tehát okvetetlen olyan helyről nyerte eredetét, a hol a sók, nevezetesen a kősó, nemkülönben a keserű só óriás mennyiségben volt felhalmozva. A tudósok egyik tábora a föld oceanjait abból az időből vélte lecsapódottnak, a mikor a még izzó állapotban lévő földgolyó körüli pára viz alakjában hullott a földre. E föltevés ellen szólt azonban a só, a mely nem lehetett a levegőben. Legujabban Richthofeng, a kiváló berlini geológus bebizonyította, hogy az oceanok vize a föld belsejéből tört elő, a mikor a föld kérge annyira megszilárdult, hogy a belülről jövő gőzök ellenállásra találtak. A kemény burok megrepedt, s a tengereknek egész özöne zúdult ki a föld felületére. A föld belsejéből az óriás mennyiségű só hozta tehát az ocean vize. Richthofeng nézetét magáévá tette ma már a világ minden tudósa s így ez a kérdés az elintéztettek közé került.

Amerika legnagyobb hegycsúcsa. A régebbi adatok szerint a Cordillerák legmagasabb hegycsúcsa Csimborazó volt, még pedig 6254 méter. Később az

Illimani tűzhányót tartották Amerika legmagasabb hegyének. 6764.10 méter magas. Ezután az Aconcagua lett a legmagasabb hegy, de bizony nem tudták a valódi magasságát. Némelyek 6500, mások 6970 méterre tették magasságát, voltak olyanok is, akiknek számítása szerint 7300 méternek tekintették. Az argentinai köztársaság nemrég tudományos expedíciót küldött ki az Aconcagua magasságának a megállapítása céljából. Az expedíció több hónapig végzett méréseket, végre meghatározta a legmagasabb csúcst. Az Aconcagua a legújabb mérések szerint 6953 méter magas, tehát Amerikának legmagasabb pontja. Azonban még sem oly magas, mint az ázsiai Himalayában a Mont-Everest vagy Gaorizankár, mely 8840 méter magas. Ennél magasabb hegyecsucs nincs földünkön.

H I R E K

Kinevezés. Kelemen István alsólendvai kartársunk — mint örömmel értesültünk — az esztergomi járási erdőőri állomásra lett kinevezve. Új állásához tiszta szívből gratulálunk!

Szerencsétlenség. Gresó Mihály bankai erdővéd szolgálateljesítés közben szerencsétlenül járt. Fegyvere valami galyba megakadt s elsült. Az egész sörét töltés jobb vállába furódott. Sebesülése súlyos, de nem életveszélyes. A kórházba szállították.

Heringbőség. Az angol partok közelében óriási az idén a heringbőség. Így Yarmouthból azt jelentik, hogy egyetlen napon a heringhalászok körülbelül 60 millió darab heringgel érkeztek a kikötőbe. A halászbárkák az előző éjszaka óriási heringrajra akadtak és ennek következménye volt a dus zsákmány. Ugyanilyen szerencsével dolgoztak a lowestoft-i és a grimsby-i halászok is, minek következtében az 1000 darab heringet tartalmazó ládácskák ára mintegy 3 koronára sülyedt, vagyis tíz hering 3 fillérért volt kapható. Yarmouthban a raktárak tömve voltak heringgel és a kocsik százai éjjelig hordták a ládákat és a hordócskákat a raktárak mellett levő helyiségekbe, ahol a heringeket az eladásra feldolgozzák.

Leányok halálos pisztolypárbaja. Tragikus esemény híre érkezik Lembergől. A Caro és Jellinek bécsi cég lemergi fiókjának alkalmazottai, a 20 éves Reiter Gusztó s az egy évvel fiatalabb Manna, a város szomszédságában levő erdőben minap pisztolypárbajt vívtak. Az első golyóváltásnál a fiatalabbik leány könnyebben megsérült a homlokán, a második lövésnél Reiter Gusztó koponyájába hatolt a golyó. Alig hogy a városi kórházba értek vele, meghalt. Vetélytársak voltak a szerelemben; mind a ketten egy száza-

dost szerettek, a ki a két leánynak külön-külön házasságot ígért. Napokkal ezelőtt egyikük a hivatalban eldicsekedett hódításával, mire a másik kijelentette, hogy hazudik, mert a katontiszt csakis őt szereti. Vért szomszujhozó elkeseredésükben párbajra mentek, a mely most egyikük halálával végződött.

Agyonlőtt orvvadász. Halállal lakolt egy orvvadász, a ki fegyverét a kötelességét teljesítő vadőrre sütötte. Október 19-én, mint Boldogasszonyból jelentik nekünk, Csermus József vadőr a határban körüljárt. Körutja közben lövést hallott, s arra felé tartott, hogy a vadorzót elfogja. A mint egy szőlőkert kerítéséhez ért, a kertből egy térdelő alak rákiáltott, hogy álljon meg, azután rögtön rásütötte a fegyverét. Ugyanabban a pillanatban dördült el a vadőr puskája is, s a vadorzó holtan bukkott a földre. A közelben a vadorzó társai füttyjelzést tettek, mire a mellén megsebesült vadőr futva menekült, s ha a közelben dolgozó emberek a lövések és a kiabálás zajára hozzá nem siettek volna, a megölt vadorzó társai közé került volna. Az agyonlőtt orvvadászt Renner Flóriánnak hívták; már hét ízben büntették meg vadorzásért. A csendőrség kinyomozta társait is Molnár Mihály és Wiezer Jakab boldogasszonyi lakosok személyében, a kik már többször kerültek összeütközésbe az igazságszolgáltatással lopás, betörés és vadászati kihágás miatt.

Akasztás játékból. Sárszentmiklóson kis gyermekek csintalan játékának borzalmas következménye lett. A minap Forster Ferenc gazda nyolc esztendő József fiacskáját a padláson egy gerendára fölakasztva, holtan találták. A házbeliiek látták, hogy a kis Forster József több hasonló kóru pajtásával künn játszott az udvaron. Hozzá tartozói azt hiszik, hogy a kis gyermeket játékból a pajtásai akasztották föl. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Pajkos herceg. Rohán Meriodesz herceg pajkosságból meglökte az égő lámpát vivő szobaleányt s a lámpa a földön eltörve, lángba borította mindkettőjüket. A kis herceg veszedelmes égési sebeket kapott Most Kasztenből a következőket jelentik; a rögtöni orvosi segély és a gondos ápolás sem segített a hat éves hercegen, mert belehalt sebeibe. A szerencsétlen herceg holttestét Kasztenben beszentelik s azután Prágába viszik, hogy ott a hercegi család kriptájába tegyék.

Halálozás. Názer Károly kartársunk, lapunk buzgó hive, ki a kalocsai érsekség várszegi uradalmában volt alkalmazva, szolgálatának teljesítése közben szerzett hülés következtében folyó hó 15-én életének 31-ik évében meghalt. Adjon a Mindenható neki csendes pihenést s bánatos özvegyének és 3 éves árva leánykájának vigasztalást!

Szerkesztői üzenetek.

Kélemen István urnak, Alsólendva. Kovács Ödön szakiskolát végzett erdőőr tartózkodási helyét nem ismerjük. Ezt külön is megírtuk s itt csak azért közöljük, hogy esetleg lapunk valamely olvasója útján nyerjünk erre nézve felvilágosítást. **Hajduk János** urnak, Dobrest. A kívánt választ szerkesztői üzenet alakjában még a régi nyomdának adtuk át s itt nyilván elkallódott. ezt pedig — sajnálatunkra — nem vettük észre, miért elnézését kérjük. Azt hisszük, hogy régi jó barátok ilyen csekélység miatt nem szoktak összeveszni. A f. év végéig szóló összeget egyébként vettük s készséggel nyugtázzuk. **Roskó Pál** urnak, Óhuta. A kérdéses küldeményt vettük s nyilvánosan legközelebb nyugtázzuk, midőn az ügy elejtett fonalát kezünkbe vesszük. Kérünk értesítést hogy az egyenruhára vonatkozó jegyzőkönyv mikor lett szétküldve az egyes erdőhatóságoknak, mert ennek nyomát eddig nem látjuk.

A kiadóhivatal postája.

Hegyi Gyula urnak, Tamási. A 2 K. beérkezett. A lap szétküldésében e hó folyamán már be fog állni a rend. **Répási Ferenc** urnak, Német-Gladna. A tervezett évkönyv a jövő év elején megfog jelenni. Előbb nem lehetséges, mert a nyomdánk nincs még ilyen nagyszabású műre berendezve. Az új előfizető szerzését köszönjük. **Komora János** urnak, Feketepatak. A küldeményt köszönettel vettük. **Oltyán János** urnak, Sz.-Ágota. A címet helyesbítettük. **Marosi Ananiás** urnak, Pozsoga. Igen február végéig van előfizetve. **Balogh Imre** urnak, Lok. A küldő neve véletlenül elkallódott s ezért nem kapta meg a küldött maradt. A napokban megy, **Komáromy Mátyás** urnak, Karád. A 4 K. beérkezett.

Állást keres

keres 27 éves nős férfi, egy gyermek atyja, ki az erdészeti vagy vadászati pályára érez magában hivatást. Jó lövő. Érdeklődők forduljanak az Erdészeti Ujság szerkesztőségéhez, mely az illető címet közli.

1—5

Pályázati hirdetemény.

2035/1907. sz. — A Hunyadvármegye tekintetes közigazgatási erdészeti bizottsága elnökének megbízása alapján a felsőszálláspataki kerületi erdőőri állásra 600 korona évi fizetéssel ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak az erdőőri állásra 24 évet betöltött és 40 événél nem idősebb okleveles erdőőrök.

A folyamodók kérései sajátkezűleg irandók és 1907 évi november hó 25-ig az alanti hivatalhoz adandók be.

A kérvényhez csatolandó 1. erdőőri oklevél, 2. keresztlevel, 3. orvosi bizonyítvány. 4. szolgálati bizonyítvány, 5. erkölcsi bizonyítvány.

A magyarnyelvnek szóban és írásban való tudása elengedhetetlen kellék, a román nyelv tudása pedig előnyt biztosít a pályázónak, azért a folyamodó kérvényében ezen képességét felsorolni köteles.

Amennyiben okleveles egyén nem pályázik, jóminősítéssel bíró kiszolgált katona altisztek és csendőrök kérvénye is figyelembe lesz véve.

Déván, 1907. október hó 23-án.

M. kir. állami hivatal.

Hirdetemény,

A budaörsi közbirtokosságnál üresedésben levő erdőőri állásra pályázat hirdettetik. Az erdőőr javadalmazása évi 500 K. havi utólagos részletekben.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott közbirtokossági elnöknel f. évi november hó 30-ig nyújtsák be; később érkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Budaörs, 1907. október hó 23-án.

Közbirtokossági elnök.

Vizslakölyök

kitűnő szülőktől származó, 6 hónapos, májbarna pointér, kan, 30 koronáért eladó.

Terecseny, [u. p. Almamellék, Somogy megye.]

2—3.

Vargha Antal.

Kőrismag

idei termés, I. rendű, egészséges. kitűnő csiraképességű 3—4 métermázsa, 100 kilónként 30 koronáért alulírott-nál kapható. Csomagolási és szállítási költségeket vevő fizeti. Megrendeléseket sürgősen kérem.

Uzsok, (Ungmegye.)

2—2

Svenda László.

„VADÓR“

című Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

BURGER FRIGYES

gyógyáru és illatszer üzlete

Kolozsvár, Mátyás király-tér 10

Vásárol a legmagasabb napi áron: Anyarozsot, ezerjófűvet nadragulya levelet gyökeret és minden másnemű gyógyfüvet. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Nyomatott HIENTZ JÓSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a „Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet” címére Szászsebesen küldendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

XI. évfolyam.

Szászsebes, 1907. Oktober 24.

43. szám.

RÉGIPÉNZZEK

aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Blum és Társa

elsőrangú egyenruházati intézet

BUDABEST IV., Kossuth Lajos-utca 1—16. sz.

Mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a LEGUJABB FRANCIA- és ANGOL-DIVAT szerint, szinte JUTÁNYOS ÁRBON készítettnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivételére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily esekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

Blum és Társa

Szerb kir. udvari szállítók. Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu földmívelésügyi Miniszterium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szeged.

Cs. és kir. kizárólagosan
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Haering Ede

természettajzi tanészergyáros
SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

*Elvállalja mindenféle állat művészies kitömését
felelősség mellett.*

*Nagyobb vadászszobák berendezésére tro-
pheák, szőnyegek és reliefképek készítésére
vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a
legjobb áron megvesz, esetleg más praepa-
rátummal becserél. Árjegyzéket kívánatra
ingyen és bérmentve küld.*

Vadakat a következő áron vásárol:

Vadmacska 4-6 kor.-ig	Vaddisznó súly szerint.
Borz 4-6 „	Galamb 0-80-1 kor.-ig
Vidra 10-20 „	Tuzok 8-10 „
Róka 3-6 „	Erdei szalonka 2-2.40 „
Medve nagyság szerint.	Daru 6-12 „
Mókus 1 „	Vadlud 2-3 „
Mogyorós pele 1 „	Vándor sólyon 2 „
Földi kutya 1-2 „	Sas 3-10 „
Szarvas nagyság szerint.	Keselyű 10-12 „
Ózbőr 3-5 „	

A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egye-
sület védnöksége alatt áll.

Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat
is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.

Sürgőnycim: **HAERING, SZEGED.**

Egyenruhákat,
Egyenruházati cikkeket,
Polgári ruhákat,
Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovics orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabásza saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő aru a cég költségén visszaküldhető.

Aranyérem: Páris 1900.

46 remekelés.

46 remekelés.

OGRIS M.

Fegyvergyára

FERLACH (Karinthia)

!Forradalom!

a fegyver technika terén.

A kettős hatású önműködő biztosító
és ellenbiztosító **Tambour szabada-**
lom az összes rendszerű fegyverek-
nél rögtöni lökészenlehet és egy-
szersmind abszolút biztosítást ad vé-
letlen elsülés ellen.

A töltött fegyver **felhuzott kakassal**
beállított rögtönzővel, bármily hely-
zetben a

TAMBOUR

szabadalom által minden fegyver ve-
szélytelené lesz, akárcsak egy sétabot

Kérjen erről ingyen prospektust!

Különlegesség könnyű hármás
fegyverekben 2.8—3 kg-ig.

Magyar árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés!

**Magyarország legolcsóbb és legjobb beszerzési
forrása beszélőgépekben.**

A beszélőgép színházzenét
hangversenyt pótol!

Kérjen lemezjegyzéket.

Beszélőgépek, kaphatók már 3 frt. 50 kr.-
tól följebb. Hitelképes egyéneknek rész-
letfizetésre is!

10 000 új Férfi- és női ének. Karének,
Cigány, Katonazene, Hangszerszólók.
Különlegességek stb.

Legkedvezőbb lemez csere! Ingyen
Odeon és Olympia lemezek.

Kérjen ingyen árjegyzéket.

Levelezés minden nyelven.

Szenzáció! Megjelentek a kétoldalu angya-
los eredeti Gramophon

Számtalan elismerőlevel!.

Nincs szebb ajánlat mint egy beszélőgép.

Tóth József, Gramophon-nagykereskedő
SZEGED, Könyök-utca 3a sz.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dím vad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

Husliszt

legolcsóbb erőtápszer kutyák, baromfi és fácánok részére.

A folyton friss minőségű és soká eltartható ezen huslisztból 5 kilogram bérmentesített postai szállítással 3 korona 24 fillérbe kerül s tápértéke megfelel 20 kilogramnyi jó nyershus táperejének, 68% fehérnye tartalom biztosítva.

Zoubek Róbert I. sziléziai erőtakarmánygyára.
TESCHEN (Szilézia).

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.